

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савет

МИШЉЕЊЕ

по захтјеву привредног субјекта "НЕСТРО ПЕТРОЛ" а.д. Бања Лука

**Сарајево,
септембар, 2013. године**

Број: 01-26-7-16-3-I/13
Сарајево, 25.09.2013. године

На основу члана 25. став (1) тачка ф) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), а по Захтјеву за давање мишљења привредног субјекта "НЕСТРО ПЕТРОЛ" а.д. Бања Лука, Краља Алфонса III бр.9, 78000 Бања Лука, Конкуренцијски савјет Босне и Херцеговине на 67. (шездесетседмој) сједници одржаној дана 25. септембра 2013. године, донио је

МИШЉЕЊЕ

Привредни субјект "НЕСТРО ПЕТРОЛ" а.д. Бања Лука, Краља Алфонса III бр.9, 78000 Бања Лука (у даљем тексту: "НЕСТРО ПЕТРОЛ" или Подносилац захтјева), дана 28.08.2013. године под бројем: 01-26-7-16-I/13, поднио је Конкуренцијском савјету Захтјев за давање мишљења и препоруке (у даљем тексту: Захтјев), на приједлог Уговора о пословно-техничкој сарадњи (франшизингу) (у даљем тексту: Уговор), који је сачинио привредни субјект "НЕСТРО ПЕТРОЛ" и који ће вриједити за све потенцијалне примаоце франшизинга на територији Босне и Херцеговине, а у вези са Одлуком о групном изузећу споразума између привредних субјеката који дјелују на различитим нивоима производње односно дистрибуције (вертикални споразуми) ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06) (у даљем тексту: Одлука).

Увидом у поднесени Захтјев, Конкуренцијски савјет је утврдио да исти није комплетан, односно да није прецизиран и да није достављен доказ о уплати административне таксе, те је од Подносиоца захтјева, актом број: 01-26-7-16-1-I/13 од дана 29.08.2013. године, тражена допуна Захтјева у смислу члана 31. став (1) Закона о конкуренцији (у даљем тексту: Закон).

Подносилац захтјева је тражену допуну Захтјева доставио Конкуренцијском савјету дана 05.09.2013. године, поднеском број: 01-26-7-16-2-I/13.

У Захтјеву се тражи мишљење и препорука на приједлог Уговора о франшизингу који привредни субјект "НЕСТРО ПЕТРОЛ" намјерава да закључи са потенцијалним примаоцима франшизинга на територији Босне и Херцеговине, као и могућности примјене групног изузећа, те евентуалних препорука за измјену или допуну истог.

Подносилац захтјева у битном наводи сљедеће:

- да је основна дјелатност привредног субјекта "НЕСТРО ПЕТРОЛ" трговина на мало моторним горивима, а да се поред тога бави и велепродајом нафтних деривата;
- да привредни субјект "НЕСТРО ПЕТРОЛ" планира проширити своје пословање у Босни и Херцеговини путем франшизинга, који ће вриједити за све потенцијалне примаоце у Босни и Херцеговини, бензинске станице које ће пословати под брендом "Нестро" по принципу "исти услови за идентичне трансакције", односно за све примаоце франшизинга;
- да ће примаоци франшизинга бити правна лица која обављају дјелатност трговине на мало моторним горивима и да је досадашњом анализом потенцијалних примаоца франшизинга утврђено да ће услови предвиђени чланом 6. став 2. Одлуке бити

испуњени, односно да примаоци франшизинга неће имати укупан годишњи приход преко 4.000.000,00 КМ, да нису произвођачи нафтних деривата и да се баве само трговином на мало нафтним дериватима;

- да привредни субјект "НЕСТРО ПЕТРОЛ" тражи мишљење и препоруку да ли се на Уговор у складу са Одлуком може примјенити групно изузеће, да ли се Одлука може примјенити на уговорни однос два привредна друштва која се баве малопродајом нафтних деривата, те да ли су одређене одредбе Уговора (чл.13., чл.28., чл.10. ст.1., чл.29. ст.3, чл.30, чл.34., чл.50. и чл.52.) усклађене са одредбама Закона и Одлуке.

Конкурентијски савјет је на основу анализе документације и података из Захтјева, приликом израде овог мишљења и препоруке узео у обзир следеће прописе:

Члан 4. Закона, који дефинише забрањене споразуме и који гласи:

"(1) Забрањени су споразуми, уговори, поједине одредбе споразума или уговора, заједничка дјеловања, изричити и прешутни договори привредних субјеката, као и одлуке и други акти привредних субјеката (у даљем тексту: споразуми) који за циљ и последицу имају спречавање, ограничавање или нарушавање тржишне конкуренције на релевантном тржишту, а који се односе на:

- а) директно или индиректно утврђивање куповних и продајних цијена или било којих других трговинских услова;*
- б) ограничавање и контролу производње, тржишта, техничког развоја или улагања;*
- ц) подјелу тржишта или извора снабдевања;*
- д) примјену различитих услова за идентичне трансакције с другим привредним субјектима, доводећи их у неповољан положај у доносу на конкуренцију;*
- е) закључивање таквих споразума којима се друга страна условљава да прихвати додатне обавезе које по својој природи или обичајима у трговини нису у вези са предметом споразума.*

(2) Споразуми забрањени у складу са ставом (1) овог члана су ништавни.

(3) Споразуми из става (1) овог члана нису забрањени ако доприносе унапређењу производње или дистрибуције робе и/или услуга унутар Босне и Херцеговине, или промоцији техничког и економског развоја, при чему потрошачима омогућавају правичан удио користи која из њих произилази, а који:

- а) намећу само ограничења неопходна за постизање циљева и*
- б) не омогућавају искључивање конкуренције у битном дијелу предметних производа и услуга."*

Члан 5. Закона став (1), који дефинише поступак странака у споразуму, везано за појединачна изузећа од забране споразума и који гласи:

"Конкурентијски савјет, на захтјев једне или више странака у споразуму може донијети рјешење о појединачном изузећу од забране споразума из члана 4. став (1) овог закона, ако споразум испуњава услове из члана 4. став (3) овог закона."

Члан 7. став (1) тачка б) Закона који прописује да ће Конкурентијски савјет усвојити групна изузећа од provedби члана 4. став (3) Закона на вертикалне споразуме, а посебно споразуме о искључивој дистрибуцији, селективној дистрибуцији, искључивој куповини и франшизи.

Члан 3. тачка е) Одлуке, којом се прописује могућност примјене групног изузећа на вертикалне споразуме и дефинише споразум о франшизингу, те гласи:

"Споразум о франшизингу у којем један економски субјект (давалац франшизе) даје другом (прималац франшизе) у замјену за директну или индиректну финансијску накнаду право на искориштавање франшизинга, тј. пакета права интелектуалног или индустријског власништва у сврху производње и/или продаје одређене врсте производа или пружања услуга. Пакет интелектуалног или индустријског власништва односи се на име и заштитни знак, робне жигове, know-how, моделе, дизајн, ауторска права, технолошко знање или патенте који ће се користити за даљу продају производа или услуга који су предмет споразума са крајњим потошачима.

Споразум о франшизингу не примјењује се на споразум о индустријском (технолошком) франшизингу који се односи на производњу производа или на технолошки процес у производњи тих производа."

Члан 4. Одлуке који прописује када се групно изузеће примјењује на вертикалне споразуме и који гласи:

"Групно изузеће се примјењује на вертикалне споразуме из члана 3. ове Одлуке ако испуњавају услове из члана 4. став (3) Закона."

Члан 5. Одлуке који прописује одређене услове везане за групно изузеће вертикалних споразума између привредних субјеката и који гласи:

"Групно изузеће, у смислу чл. 3. и 4. ове Одлуке, примјењује се на вертикалне споразуме закључене између удружења привредних субјеката и његових чланова, или између таквог удружења и његових добављача, искључиво ако се његови чланови баве малопродајом и ако нити један појединачни члан таквог удружења, заједно са његовим повезаним привредним субјектима нема укупни годишњи приход већи од 4.000.000 КМ."

Члан 6. Одлуке који прописује услове везане за групно изузеће вертикалних споразума између привредних субјеката који су међусобно конкуренти и гласи:

"(1) Групно изузеће, у смислу чл. 3. и 4. ове Одлуке, не примјењује се на вертикалне споразуме закључене између привредних субјеката који су међусобно конкуренти.

(2) Групно изузеће у смислу става (1) овог члана, се примјењује на вертикалне споразуме закључене између привредних субјеката који су међусобно конкуренти који гарантују једнака права и обавезе свакој од страна (нереципрочни вертикални споразуми), и ако :

а) купац нема укупни годишњи приход већи од 4.000.000 КМ, или

б) је добављач уједно произвођач и дистрибутер производа, док је купац само дистрибутер производа који су предмет споразума, али не производи конкурентне производе (из споразума) или

ц) је добављач давалац услуга на неколико нивоа трговине, док купац даје конкурентне услуге на нивоу трговине на којој купује услуге из предметног споразума."

Конкурентијски савјет је примјеном наведених одредби, везано за давање предметног мишљења и препоруке утврдио сљедеће:

- Одлука се може примјенити на уговорни однос два привредна друштва која се баве малопродајом, само у случају који је предвиђен чланом 5. Одлуке.

- Да би се групно изузеће сходно Одлуци могло примјенити на предметни Уговор потребно је да је исти на снази да би Конкурентијски савјет могао провести поступак у складу са чланом 7. став (1) тачка б) Закона, или да прије него што дође до закључења споразума подносилац захтјева покрене поступак појединачног изузећа у складу са чланом 5. став (1) Закона.
- Везано за мишљење о усклађености одређених одредби Уговора (чл.13., чл.28., чл.10. ст.1., чл.29. ст.3, чл.30, чл.34., чл.50. и чл.52.) са одредбама Закона и Одлуке, Конкурентијски савјет сматра да се о наведеним одредбама може разматрати само у склопу поступка по захтјеву за појединачним изузећем.

Ово мишљење је дато искључиво на основу података наведених у Захтјеву.

Предсједница

Гордана Живковић

Доставити:

- **Подносиоцу захтјева**
- **у спис**
- **архив Конкурентијског савјета**